

UCHWAŁA

ZARZĄDU

**STOWARZYSZENIA NA RZECZ PRAWORZĄDNOŚCI W SZKOŁACH
„STOWARZYSZENIE UMARŁYCH STATUTÓW”**

nr 8/2024

z dnia 13 sierpnia 2024 r.

w sprawie: "Standardów Ochrony Małoletnich"

Na podstawie § 25 pkt 1 Statutu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów” (dalej odpowiednio: „Stowarzyszenie”, „Statut Stowarzyszenia”) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Ustala się "Standardy Ochrony Małoletnich", stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 15 sierpnia 2024 r.

Mateusz Muszyński
Prezes Zarządu

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

przyjęte uchwałą Zarządu Stowarzyszenia nr 8/2024 z dnia 13 sierpnia 2024 r.
obowiązują od 15 sierpnia 2024 r.

Niniejszy dokument zawiera następujące treści:

- I. Obszary działalności Stowarzyszenia
- II. Cele wprowadzenia standardów
- III. Wyjaśnienie pojęć
- IV. Wytyczne dla Zespołu Stowarzyszenia
- V. Wytyczne dla korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu
- VI. Zgłaszanie zdarzeń zagrażających małoletniemu
- VII. Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub naruszenia Standardów
- VIII. Wsparcie małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia
- IX. Miejsce udostępnienia standardów
- X. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów
- XI. Przygotowanie personelu

I. Obszary działalności Stowarzyszenia

Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów” to polska organizacja pozarządowa z siedzibą w Chełmie (województwo lubelskie).

Zgodnie z § 7 Statutu Stowarzyszenia, do celów organizacji należy prowadzenie działań w zakresie: 1) obywatelskiego i społecznego monitorowania przestrzegania prawa przez szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, w tym w szczególności monitorowanie zgodności z prawem statutów oraz pozostałych aktów prawa wewnętrznego stanowiących przez szkoły i te podmioty oraz dążenia do usunięcia wykrytych naruszeń prawa; 2) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa; 3) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania; 4) działalności na rzecz dzieci i młodzieży; 5) działalności na rzecz praw ucznia, zwłaszcza upowszechniania wiedzy o prawach ucznia i sposobach ich ochrony; 6) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego; 7) upowszechniania wiedzy o prawach i wolnościach obywatelskich; 8) monitorowania procesów legislacyjnych; 9) lobbowania na rzecz zmian w prawie w zakresie polityki oświatowej i rozwoju edukacji.

Formy realizacji celów zostały określone w § 8 Statutu Stowarzyszenia — Stowarzyszenie realizuje swoje cele w ramach nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego poprzez: 1) podejmowanie (z własnej inicjatywy bądź na wniosek) interwencji w przypadku naruszeń praw ucznia bądź właściwych przepisów regulujących pracę szkół; 2) inicjowanie postępowań administracyjnych i sądowych, w tym w szczególności postępowań administracyjnych w sprawach uchylecia statutów publicznych przedszkoli, szkół lub placówek albo niektórych ich postanowień oraz uczestniczenie w tych postępowaniach; 3) informowanie właściwych organów oraz opinii publicznej o przypadkach naruszeń praw ucznia w szkołach bądź nieprzestrzegania przepisów regulujących pracę szkół; 4) organizowanie konferencji, seminariów, szkoleń, warsztatów i prelekcji o prawach ucznia, prawie oświatowym, prawnych regulacjach dotyczących funkcjonowania szkół; 5) tworzenie artykułów i opracowań dotyczących praw ucznia i prawa oświatowego; 6) występowanie z projektami mającymi na celu zwiększenie poziomu przestrzegania prawa w szkołach, zwłaszcza w zakresie praw ucznia; 7) występowanie z propozycjami zmian w prawie w celu wyeliminowania lub ograniczenia naruszania prawa w szkołach, zwłaszcza w zakresie praw ucznia; 8) organizowanie w przestrzeni publicznej akcji uświadamiających o prawach ucznia; 9) prowadzenie strony internetowej i profili w mediach społecznościowych, w tym grupy społecznościowej na portalu Facebook; 10) współpracę z samorządami uczniowskimi szkół wszystkich typów, młodzieżowymi radami gmin, miast, powiatów i województw.

Na podstawie określonych w Statucie celów Stowarzyszenia i ich form realizacji, możliwe jest określenie głównych obszarów styczności z małoletnimi:

- 1) w Internecie — poprzez kontakt ze Stowarzyszeniem w celu uzyskania porady prawnej lub innej konsultacji z zakresu prawa oświatowego,
- 2) w Internecie — poprzez wejście w interakcję z publikacjami umieszczanymi przez Stowarzyszenie w mediach społecznościowych,
- 3) w trakcie wydarzeń publicznych, szkoleń, prelekcji i innych spotkań — organizowanych przez Stowarzyszenie lub przez inne podmioty, które zaprosiły Stowarzyszenie do współpracy,
- 4) w trakcie współpracy z samorządami uczniowskimi, młodzieżowymi radami lub innymi gremiami współtworzonymi przez małoletnich.

Należy podkreślić, że większość działań Stowarzyszenia jest podejmowanych z wykorzystaniem sieci Internet. Stowarzyszenie nie prowadzi żadnej aktywności pod adresem siedziby — adres ten ma charakter wyłącznie formalny. Wszelkie wydarzenia stacjonarne, które są organizowane przez Stowarzyszenie lub Stowarzyszenie bierze w nich udział na zaproszenie innego organizatora, mają charakter uzupełniający.

II. Cele wprowadzenia standardów

Niniejszy dokument, określający standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Stowarzyszeniu, stanowi wypełnienie obowiązku prawnego określonego w art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2016 poz. 862; t.j. Dz. U. 2024 poz. 560). Intencją ustawodawcy, wprowadzającego ten obowiązek, było **zapewnienie małoletnim możliwie najwyższych standardów** we wszystkich instytucjach, z którymi mogą mieć styczność, a także **niebagatelizowanie potencjalnych nieprawidłowości i naruszeń praw małoletnich**.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Zespół Stowarzyszenia jest **działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie**. Każdy członek Zespołu traktuje małoletnich z szacunkiem oraz uwzględnia ich potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec małoletniego przemocy w jakiegokolwiek formie. Zespół Stowarzyszenia, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Stowarzyszenia, a także swoich kompetencji.

III. Wyjaśnienie pojęć

- **Małoletnim (dzieckiem)** jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
- **Rodzicem** są osoby, którym przysługuje władza rodzicielska nad dzieckiem. Przez *rodzica* należy rozumieć również opiekunów prawnych.
- **Zespół Stowarzyszenia** tworzą wszystkie osoby, którym Stowarzyszenie poprzez swoje organy powierzyło jakiegokolwiek obowiązki uwzględniające styczność z małoletnimi — są to w szczególności pracownicy Stowarzyszenia, członkowie organów Stowarzyszenia i wolontariusze.
- Przez **krzywdzenie małoletniego** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym członka Zespołu Stowarzyszenia, lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie.

IV. Wytyczne dla Zespołu Stowarzyszenia

Jeżeli należysz do Zespołu Stowarzyszenia, jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji,

bezpieczne i uzasadnione. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Wytyczne ogólne

1. W komunikacji z małoletnimi zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie małoletnich i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie upokarzaj i nie obrażaj małoletnich. Nie wolno Ci krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich.
4. Nie ujawniaj informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych.
5. Szanuj prawo małoletniego do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
6. Nie zachowuj się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
7. Nie wolno Ci nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
8. Nie możesz proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również nie możesz używać ich w obecności małoletnich.
9. Nigdy nie dotykaj małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
10. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań podejmowanych wobec małoletnich.

Dodatkowe wytyczne dotyczące internetowych kanałów poradnictwa

1. Odpowiadając na pytania i inne wiadomości kierowane w ramach poradnictwa prawnego prowadzonego przez Stowarzyszenie, treść odpowiedzi nie powinna obejmować zagadnień wykraczających poza cele statutowe Stowarzyszenia.
2. Korespondencja z małoletnimi może być prowadzona wyłącznie oficjalnymi kanałami komunikacji. Nie możesz przenosić korespondencji na inne kanały lub umawiać spotkań stacjonarnych z małoletnimi bez odpowiedniego uzasadnienia i zgody Zarządu Stowarzyszenia.

3. Jeżeli jesteś moderatorem grupy dyskusyjnej “Umarłe Statuty – o prawach ucznia” na Facebooku, bezwzględnie reaguj na wszelkie akty agresji internetowej skierowane wobec małoletnich przez innych członków grupy dyskusyjnej. Szczegółowe zasady odnoszące się do grupy dyskusyjnej zawarte zostały w regulaminie grupy.

Dodatkowe wytyczne dotyczące osób ze specjalnymi potrzebami

Zespół Stowarzyszenia podejmuje starania w celu rozpoznawania specjalnych potrzeb małoletnich, którzy mają styczność ze Stowarzyszeniem i wsparcia małoletnich w tych potrzebach.

Dodatkowe wytyczne w razie wystąpienia przemocy rówieśniczej

Zespół Stowarzyszenia ma obowiązek reagować na wszystkie przejawy przemocy rówieśniczej między małoletnimi, która może przejawiać się w formie fizycznej lub psychicznej. Niedopuszczalne są między innymi jakiegokolwiek przejawy agresji cielesnej i słownej, bezpodstawne niepokojenie innej osoby, wyśmiewanie, manipulowanie, obmawianie w grupie rówieśniczej, ujawnianie prywatnej informacji o danej osobie. Wytyczne te dotyczą wydarzeń stacjonarnych organizowanych przez Stowarzyszenie oraz wolontariatu prowadzonego w Stowarzyszeniu.

V. Wytyczne dla korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

Stowarzyszenie, wobec internetowej formy działalności, nie posiada podstawy prawnej i narzędzi technicznych do wpływania na sposób korzystania z urządzeń elektronicznych przez swoich beneficjentów lub wolontariuszy.

W przypadku wydarzeń stacjonarnych organizowanych przez Stowarzyszenie, uczestniczący w nich małoletni powinni używać przenośnych urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu za zgodą rodzica, a używanie to nie może w żadnym razie polegać na odtwarzaniu materiałów wulgarnych, pornograficznych, zawierających brutalną przemoc lub naruszających przepisy prawa.

VI. Zgłaszanie zdarzeń zagrażających małoletniemu

Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia (Osoba Zaufania) jest **Mateusz Muszyński**

— **Prezes Zarządu.** Kontakt z Osobą Zaufania możliwy jest za pośrednictwem poczty elektronicznej (m.muszynski@umarlestatuty.pl). Możliwe jest również pisemne powiadomienie Zarządu Stowarzyszenia listem tradycyjnym (na adres siedziby Stowarzyszenia).

Jeżeli zgłoszenie dotyczy członka Zarządu Stowarzyszenia, Osobą Zaufania odpowiedzialną w tej sytuacji jest **Magdalena Bereda — Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej**. Kontakt z Osobą Zaufania możliwy jest za pośrednictwem poczty elektronicznej (m.bereda@umarlestatuty.pl).

VII. Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub naruszenia Standardów

Zespół Stowarzyszenia aktywnie działa na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, a w swojej pracy kieruje się przepisami prawa. Każda informacja dotycząca podejrzenia krzywdzenia małoletniego traktowana jest poważnie i wyjaśniana, bez względu na pochodzenie tej informacji.

→ Powiadomienie Osoby Zaufania

W przypadku podjęcia przez Zespół Stowarzyszenia podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony lub naruszono Standardy, członek Zespołu ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu (Osobie Zaufania).

→ Rozpatrzenie zgłoszenia

Osoba Zaufania przekazuje niezwłocznie informację o potencjalnym zdarzeniu zagrażającym małoletniemu do rozpatrzenia Zarządowi Stowarzyszenia, a gdy zawiadomienie jest związane z działaniem członka Zarządu — do rozpatrzenia Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia. Właściwy organ rozpatruje zgłoszenie i przeprowadza postępowanie wyjaśniające, które może uwzględniać — w zależności od sytuacji — rozpytanie małoletniego, rodziców, świadków zdarzenia i innych osób.

W razie **podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego**, Zarząd lub Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia kieruje stosowne zawiadomienie do organów ścigania, a także — jeżeli uzasadniają to okoliczności — zawiadamia sąd opiekuńczy i inne właściwe organy. Przed złożeniem zawiadomienia przedstawiciel Stowarzyszenia powinien skontaktować się z rodzicami małoletniego.

Do czasu zamknięcia postępowania wyjaśniającego członek Zespołu Stowarzyszenia, wobec którego wszczęto to postępowanie, zostaje odsunięty od pełnionych przez siebie obowiązków w Stowarzyszeniu, w szczególności od kontaktu z małoletnimi. W razie potwierdzenia popełnienia przestępstwa, rozwiązuje się współpracę z daną osobą.

W sytuacjach niecierpiących zwłoki, w szczególności gdy fakt skrzywdzenia małoletniego jest ewidentny, organ Stowarzyszenia zawiadamia organy ścigania bez przeprowadzania postępowania wyjaśniającego. Zawiadomienie to może złożyć także Osoba Zaufania przed poinformowaniem organu Stowarzyszenia o zaistniałym zdarzeniu.

Jeżeli naruszone zostały Standardy, ale nie doszło do popełnienia przestępstwa, Zarząd Stowarzyszenia upomina, zawiesza w pełnieniu obowiązków lub rozwiązuje współpracę z członkiem Zespołu Stowarzyszenia, który dopuścił się naruszenia. Jeżeli zgłoszenie dotyczy członka Zarządu, Komisja Rewizyjna rozpatruje możliwość skierowania wniosku do Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia o odwołanie członka Zarządu.

O potwierdzonych zdarzeniach, które zagrażały małoletnim, a także działaniach podjętych przez Stowarzyszenia, informowani są rodzice lub opiekunowie prawni małoletniego, chyba że krzywdzenie małoletniego wynika z działań podejmowanych przez rodziców lub opiekunów prawnych.

Zarząd Stowarzyszenia prowadzi dokumentację pisemną dotyczącą wszystkich ujawnionych lub zgłoszonych incydentów oraz zdarzeń zagrażających dobru małoletniego, w tym odnotowuje czynności podjęte przez organy Stowarzyszenia. Dokumentacja jest przechowywana w siedzibie Stowarzyszenia przez okres do 10 lat, chyba że zachodzą przesłanki do wcześniejszego zniszczenia dokumentacji. W celach archiwalnych zachowuje się zanonimizowane informacje o zdarzeniach.

VIII. Wsparcie małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

Zarząd Stowarzyszenia, wspólnie z innymi członkami Zespołu Stowarzyszenia, którzy standardowo pracują z małoletnim lub istnieją inne przesłanki do ich zaangażowania, opracowuje plan wsparcia małoletniego — obligatoryjnie w sytuacji, gdy doszło do popełnienia przestępstwa, a także fakultatywnie, gdy doszło do naruszenia Standardów bez popełnienia przestępstwa.

Plan wsparcia małoletniego powinien zawierać wskazania dotyczące:

- podjęcia przez Stowarzyszenie działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa,
- wsparcia, jakie Stowarzyszenie zaoferuje małoletniemu,
- propozycje skierowania małoletniego do dodatkowych instytucji, które udzielą mu specjalistycznej pomocy (jeżeli zachodzi taka potrzeba).

Plan wsparcia jest przedstawiany rodzicom małoletniego z zaproszeniem do współpracy przy jego realizacji.

Członkowie Zespołu Stowarzyszenia, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych otrzymali informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

IX. Miejsce udostępnienia standardów

Niniejsze Standardy podlegają udostępnieniu na stronie internetowej Stowarzyszenia. Informacje dot. Standardów mogą również zostać udzielone przez Osobę Zaufania.

X. Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

Co najmniej raz na dwa lata Zarząd Stowarzyszenia dokonuje przeglądu i aktualizacji Standardów — przede wszystkim w celu dostosowania Standardów do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.

Proces przeglądu i aktualizacji odbywa się we współpracy z Komisją Rewizyjną Stowarzyszenia oraz innymi osobami, które ze względu na swoją wiedzę i umiejętności mogą wesprzeć prace aktualizacyjne. Do współtworzenia Standardów zaprasza się również wszystkich małoletnich wolontariuszy, którzy współpracują ze Stowarzyszeniem.

Pierwszy przegląd i ewentualna aktualizacja odbędzie się nie później niż do końca stycznia 2025 roku.

XI. Przygotowanie Zespołu Stowarzyszenia

Zarząd Stowarzyszenia wyznacza ze swojego grona osoby odpowiedzialne za przygotowanie Zespołu Stowarzyszenia do stosowania standardów. Jeżeli osoba ta nie została wyznaczona, obowiązki w tym zakresie wykonuje Osoba Zaufania.

Przygotowanie personelu uwzględnia zapoznanie ze Standardami, omówienie szczególnych potrzeb małoletnich korzystających z oferty Stowarzyszenia, przedstawienie rozpoznanych zagrożeń, a także zaznajomienie z innymi informacjami, które mogą być istotne w danych okolicznościach.

Osoby odpowiedzialne za przygotowanie Zespołu Stowarzyszenia organizują doraźne szkolenia i spotkania dla Zespołu, jeżeli okoliczności pracy z małoletnimi lub szczególne zdarzenia wymagają szerszego omówienia lub podniesienia kompetencji personelu.